

Pandora's doos

Door Nanne van Poll, secretaris CRR

Pandora had niet zo nieuwsgierig moeten zijn en die doos met ellende voor de mensheid gesloten moeten houden, zoals haar ook was verteld.

Maar ja, nieuwsgierig als zij was, opende zij toch de verboden doos, met als gevolg een stroom van de ellende, tegenspoed en ziekten. Gelukkig sloot zij nog op tijd de deksel, zodat 'hoop' in de doos bleef – anders was die ook nog eens vervlogen!

En hoop heb je als werkzoekende uitkeringsgerechtigde in de huidige arbeidsmarkt wel nodig. Er zijn miljoenen mensen op zoek naar beter betaald of überhaupt betaald werk, maar de uitkeringsgerechtigden vormen in mijn optiek een pregnante groep. Immers, het socialezekerheidsstelsel doet er tegenwoordig alles aan om uitkeringsstapeling te voorkomen, maar aan inkomensstapeling wordt nauwelijks gewerkt. Het is toch vreemd dat tweeverdieners allerlei fiscale voordelen krijgen en met z'n tweetjes gemakkelijk rond kunnen komen, terwijl in de straat een huis verder een gezin noodgedwongen van één uitkering moet rondkomen.

Het zou beter zijn om wetgeving op te stellen om een eerlijkere verdeling van het schaarse goed 'betaalde arbeid' mogelijk te maken in plaats van het socialezekerheidsstelsel af te breken. Waarom worden mensen nog steeds (financieel) gestraft voor iets waaraan of waartegen men niets kan doen?

Het is namelijk de werkgever die bepaalt welke kandidaat er wordt aangenomen, niet de sollicitant en het is vaak diezelfde werkgever die bepaalt welke werknemer weer op straat komt te staan.

De overheid is – dankzij of ondanks? – het sociale akkoord verplicht om voor arbeidsbeperkten diverse maatregelen te nemen om hen aan betaald werk te 'helpen'. Er moeten 125.000 garantiebanen komen en 30.000 beschutte werkplekken, maar de overheid blijft achter met het vervullen van deze opdracht, terwijl het bedrijfsleven het redelijk oppakt. Voor arbeidsbeperkten is het een schier onmogelijke opgave om betaald werk te vinden. Werkgevers willen namelijk jong, snel, goedkoop en gezond! O ja, en het liefst iemand, die, in tegenstelling tot Pandora, wel de orders opvolgt en geen eigen initiatief ontplooit. Nieuwsgierigheid is een kenmerk van intelligentie en ontwikkelingsdrang en daar moeten veel mensen niets van hebben.

Als uitkeringsgerechtigde heb je op twee manieren met de overheid te maken: aan de ene kant betreft het het bestuursorgaan die de strenge Participatiewetgeving bedenkt en aan de andere kant is er het lagere bestuursorgaan dat dezelfde wetgeving kritiekloos en met verve uitvoert. Deze overheid is ook een speler op de arbeidsmarkt, want zo nu en dan heeft zij ook betaalde banen te vergeven. En daar zit 'em gelijk de crux: in plaats van te doen aan eerlijkere verdeling gaan interne kandidaten – ook bij ongeschiktheid – altijd voor.

De wet schrijft de werklozen voor dat 'elk werk passend is'. Als academica solliciteer ik dus bij de overheid naar banen op mbo- tot wo-denkniveau. Hierbij moet u denken aan functies zoals consultant, klantmanager, redacteur, communicatiemedewerker, teamcoördinator, klantmanager, afdelingsmanager, beleidsmedewerker, gemeentesecretaris of griffier.

Steevast word ik afgewezen, want ik zou niet voldoen aan het gestelde functieprofiel. In de praktijk komt het erop neer dat ik als academica te hoog ben opgeleid voor mbo- of hbo-functies bij het uitkeringsorgaan. Voor wo-functies ontbeer ik weer relevante werkervaring, omdat ik altijd onder mijn denkniveau heb moeten werken – bij gebrek aan passende banen ben ik altijd bereid geweest om op de werkvloer te staan, altijd op tijdelijke basis tegen een veel lager loon dan lager opgeleide leeftijdsgenoten. Steeds in de hoop dat die inzet uiteindelijk op zijn merites zou worden geschat indien er een passende, beter betaalde en dus 'hogere' baan voorbij zou komen. Niets is minder waar gebleken. Bij veel organisaties kom je niet verder als je onder aan de ladder moet beginnen, want de baas denkt dat je als vrouw niet meer kan en geen ambitie hebt. Bovendien, wie werkt er nou tegen een schamel loontje als je competenties en vaardigheden op het allerhoogste niveau liggen? Zelfs vrijwilligerswerk biedt geen perspectief op een betere toekomst, want ook daar zijn velen van mening dat er iets grondigs mis met je is als je je kennis onbetaald inzet. Er zit een kern van waarheid in, zeker met in het achterhoofd de wetenschap dat al die directeuren en managers zelf nooit voor een habbekrats willen werken; laat staan hun steentje aan de samenleving onbezoldigd bijdragen – voor die onbekende ander. Diensten draaien op de voetbalclub of hockeyclub van de kinderen is goed en aardig, maar zouden zij dat ook doen als zij géén kinderen daar op de club hadden? Ik denk het niet, ik denk dat hun altruïsme niet zo ver gaat....

Gelukkig deed Pandora op tijd de doos weer dicht, en is er een sprankje hoop achtergebleven. Ik blijf dus hopen op de ambtenaar, die het personeelsbeleid uitvoert mijn kennis, competenties en vaardigheden op zijn waarde weet te schatten en mij aanneemt voor de functie van beleidsmedewerker, communicatiemedewerker of consulent. Want hoop doet leven!

Nanne van Poll
secretaris